

॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ इतिशल्यपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ विसृष्टास्त्रि

ममानाथस्यसुभृशंपुत्रैर्हीनस्यसर्वशः ॥ एवमुक्त्वाततोभूयोविसंज्ञोनिपपातह ॥ ४६ ॥ तंतथापतितंदृष्ट्वाबांधवायेस्यकेचन ॥ शीतैस्तेसिषिचुस्तोयैर्विव्यजु
र्व्यजनैरपि ॥ ४७ ॥ सतुदीर्घेणकालेनप्रत्याश्वस्तोनराधिपः ॥ तूष्णींदध्यौमहीपालःपुत्रव्यसनकर्षितः ॥ ४८ ॥ निःश्वसनजिह्मगद्वकुंभक्षिसोविशांपते ॥ सं
जयोप्यरुदत्तत्रदृष्ट्वाराजानमातुरं ॥ ४९ ॥ तथासर्वाःस्त्रियश्चैवगांधारीचयशस्विनी ॥ ततोदीर्घेणकालेनविदुरंवाक्यमब्रवीत् ॥ ५० ॥ धृतराष्ट्रो नरश्रेष्ठमुत्थ
मानोमुहुर्मुहुः ॥ गच्छंतुयोषितःसर्वागांधारीचयशस्विनी ॥ ५१ ॥ तथेमेसुहृदःसर्वेभ्राम्यतेमेमनोभृशं ॥ एवमुक्तस्ततःक्षत्ताताःस्त्रियोभरतर्षभ ॥ ५२ ॥ विस
र्जयामासशनैर्वपमानःपुनःपुनः ॥ निश्चक्रमुस्ततःसर्वाःस्त्रियोभरतसत्तम ॥ ५३ ॥ सुहृदश्चतथासर्वेदृष्ट्वाराजानमातुरं ॥ ततो नरपतितूर्णलब्धसंज्ञंपरंतप ॥
॥ ५४ ॥ अवैक्षत्संजयोदीनरोदमानंभृशातुरं ॥ प्रांजलिर्निःश्वसंतंचतनरेद्रंमुहुर्मुहुः ॥ समाश्वासयतक्षत्तावचसामधुरेणच ॥ ५५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेश
ल्यपर्वणिधृतराष्ट्रप्रमोहेप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ५५ ॥ ॥ ५५ ॥ वैशंपायनउवाच विसृष्टास्त्रयनारीषुधृतराष्ट्रोविकासुतः ॥ विललापमहाराजदुः
खादुःखांतरंगतः ॥ १ ॥ सधूममिवनिःश्वस्यकरौधुन्वन्पुनःपुनः ॥ विचिंत्यचमहाराजवचनंचेदमब्रवीत् ॥ २ ॥ धृतराष्ट्रउवाच अहोवतमहदुःखंयदहंपां
डवानूरणे ॥ क्षेमिणश्चाव्ययांश्चैवत्वत्तःसूतशृणोमिवै ॥ ३ ॥ वज्रसारमयंनूनंत्वंदयंसुहृदंमम ॥ यच्छ्रुत्वानिहतान्पुत्रान्दीर्यतेनसहस्रधा ॥ ४ ॥ चिंतयित्वाव
यस्तेषांबालक्रीडांचसंजय ॥ हतान्पुत्रानशेषेणदीर्यतेमेभृशंमनः ॥ ५ ॥ अनेत्रत्वाद्यदेतेषांनमेरूपनिदर्शनं ॥ पुत्रस्नेहरुताप्रीतिर्नित्यमेतेषुधारिता ॥ ६ ॥ बा
लभावमतिक्रम्ययौवनस्थांश्चतानहं ॥ मध्यप्रासांस्तथाश्रुत्वाहृष्टआसंतदानघ ॥ ७ ॥ तानघनिहतान्श्रुत्वाहृतैश्वर्यान्हतौजसः ॥ नलभेयंकचिच्छांतिपुत्रा
धिभिरभिपुतः ॥ ८ ॥ एत्येहिपुत्रराजेंद्रममानाथस्यसांप्रतं ॥ त्वयाहीनोमहाबाहोकांनुयास्याम्यहंगतिं ॥ ९ ॥ कथंत्वंपृथिवीपालांस्यत्कातातसमागतान् ॥
शेषेविनिहतोभूमौप्राकृतःकुन्तपोयथा ॥ १० ॥ गतिर्भूत्वामहाराजज्ञातीनांसुहृदांतथा ॥ अंधं दृष्ट्वां च मां वीरविहाय कनुयास्यसि ॥ ११ ॥

ति ॥ १ ॥ सधूममिव अत्युष्णमित्यर्थः ॥ २ ॥ पांडवाःक्षेमिणइत्येकंदुःखंस्वीयाश्चसर्वेभिहताइत्यपरंतेदेआहृष्टाभ्यां अहोइति ॥ ३ ॥ ४ ॥ वयःएतावत्कालपर्यंतंप्रीडित्वं ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥
प्राकृतोनीचः कुन्तपःकुत्सितान्नरान्पातीतिमीचपरिजनइत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥